

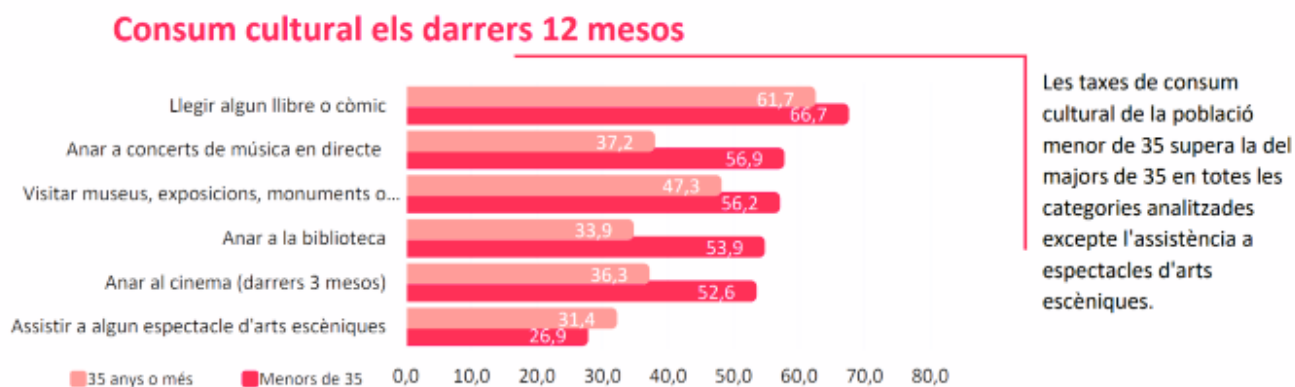
Els joves prenen la paraula. Panoràmica de les Jornades Interacció23

Published by [Interacció](#) [1] on 10/11/2023 - 13:55 | Last modification: 30/03/2026 - 08:29

Ho sentim a tot arreu i és un mantra molt repetit: que la gent jove no té interès en la cultura. Que no va al teatre, que no visita exposicions i que només coneix els grans festivals de música. Que les persones joves no fan pràcticament res més que no sigui passar el dia davant d'una pantalla.

Contra aquesta lletania, que a més a més és falsa, s'ha articulat la 19a edició de les Jornades Interacció, titulada '[Cultura amb veu jove](#) [2]', impulsades pel [CERC](#) [3] (Centre d'Estudis i Recursos Culturals) en col·laboració amb l'[Oficina del Pla Jove](#) [4] de la Diputació de Barcelona i amb el comissariat de [La Sullivan](#) [5]. Durant tres dies, i a través d'un programa d'activitats molt engrescadores, una trentena de joves han pres la paraula per reivindicar-se com a creadors de cultura, i per compartir amb tècnics i programadors les seves demandes.

D'entrada, les trobades han fet evident el que ja constaten totes les enquestes i indicadors: que, contràriament al que diu el repetit mantra, els menors de 35 anys sí que són uns grans consumidors i creadors culturals. De fet, els joves consumeixen i creen cultura en un percentatge més alt que les persones adultes. Segons totes les enquestes de participació i necessitats culturals, a Catalunya i Espanya els menors de 35 anys no només consumeixen cultura a les xarxes, sinó que es dediquen a la música en un major percentatge, són més actius organitzant festes majors i esdeveniments de la cultura popular i també tenen més presència als grups de teatre amateur. I també van més als concerts de música en directe, llegeixen més, visiten més museus i galeries d'art i van més al cinema i a les biblioteques més vegades que els majors de 35 anys.

[Què diuen les dades](#) [6]. (2023). Interacció23 *

Pensar els joves, la joventut en qüestió

El marc i les coordenades d'aquesta Interacció23 s'han fixat en l'atapeïda tarda inaugural, que ja ha permès veure la intensitat i la barreja de formats que s'han anat combinant durant els tres dies jornades. El tret de sortida, la conferència '[La joventut en qüestió](#) [7]' a càrrec d'Eudald Espluga, un dels filòsofs i pensadors joves del moment a Espanya, ha permès establir i delimitar molts dels conceptes i de les idees que s'utilitzarien en la resta

de xerrades: què vol dir ser jove avui i què hauria de significar programar cultura per a joves.

Conferència "La joventut en qüestió" de l'Eduard Espluga? Judit Contreras

Espluga ha començat reflexionant sobre el concepte de cultura, ha repassat les diverses definicions que s'han anat succeint al llarg de les dècades i ha proposat una visió del fet cultural més àmplia, que deixi enrere l'alta cultura i els cànons encarcarats per eixamplar-se i incloure les inquietuds i les pràctiques dels joves d'avui. Amb ironia, Espluga ha parodiat els boomers que celebren haver trobat una persona jove llegint un llibre al metro com si fos un "exemplar en perill d'extinció" –i corren a informar-ne per Twitter– quan al mateix vagó hi poden haver persones joves que llegeixen un article de la revista [The New Yorker](#) [8] al mòbil, escolten música o veuen una sèrie d'HBO.

Aquest ha estat un dels grans consensos de les jornades, una idea que s'ha repetit una vegada i una altra: que cal apostar per una concepció més oberta de la cultura, que inclogui com a productes culturals perfectament legítims, que poden anar des dels mems d'internet –omnipresents a l'Interacció23–, fins als videojocs o les coreografies que ballen els joves que utilitzen els vidres del CCCB com a mirall.

Taula rodona amb Maria Capell, Anna Bohigas, Mireia Gubianas,

Amat Molero i Ruben Calvo ? Judit Contreras

Durant les diverses xerrades d'aquest octubre se n'ha parlat molt, de si els tècnics i gestors tenen una visió massa antiga i encotillada de la cultura, i diverses veus han lamentat que les programacions culturals d'Ajuntaments i institucions sovint siguin "unidireccionals", sense diàleg ni participació dels joves locals, contractant aquell grup que està de moda o fent actes "bolet", que no compten amb la implicació dels joves del municipi. Són pràctiques amb un resultat sovint nefast, i que per sobre de tot, no construeixen ni consoliden res. Per combatre-ho, durant les jornades s'exposaran nombrosos casos de bones pràctiques, on la clau de l'èxit sempre és centrar-se en el "procés", i celebrar l'enriquiment i l'aprenentatge que suposa confiar les programacions culturals als joves.

Aquesta precisament és una de les paraules que els tècnics municipals o impulsors de festivals i iniciatives pedagògiques que han passat per Interacció repeten més vegades: "confiança". Confiança en els joves en tots els vessants. Confiar en el seu criteri, encara que difereixi del nostre, confiar en els seus referents, que poden sonar-nos alienígenes, i confiar en la maduresa dels joves perquè s'organitzin i s'autogestionin. En definitiva, perquè s'empoderin i es responsabilitzin.

I en totes les xerrades on s'han lloat les virtuts d'aquest procés, la paraula prohibida sempre ha estat "resultats". Anna Bohigas ([Stalkers](#) [9]), Mireia Gubianas ([Projecte Virals](#) [10]), Amat Molero ([La Paki](#) [11]) i Ruben Calvo ([La Nau de Cooltura](#) [12]) ho van destacar a la seva taula rodona, i també programadors joves com Anna Asbert, Alexis Sánchez i Sònia Serra. No podem avaluar l'èxit d'un procés participatiu a partir del resultat final, de la xifra d'assistència d'un acte o de la quantitat de likes a Internet, perquè estem parlant d'educació, i de construir persones, i això només es cou a foc lent.

L'Interacció23 també ha volgut ampliar la mirada i fixar-se en iniciatives i casos d'èxit internacionals, i en aquest sentit, la xerrada "Pràctiques exemplars des dels grans equipaments", que ha aplegat tècniques del [CCCB](#) [13], la [Tate Modern](#) [14] de Londres i [Le Centquatre de París](#) [15], ha permès veure com de lluny es pot arribar en el treball amb els joves quan els recursos ens acompanyen. Des de la Londres, Rachel Noël ens parlava del [programa de públics joves de la Tate](#) [14], que va arrencar el 1988 i compta amb milers de participants, i les cares a la platea del Teatre del CCCB eren, òbviament, de sorpresa i d'enveja. Sobretot en sentir parlar de les condicions de treball d'aquests programes, que per tal de no excloure a cap jove, els paguen honoraris per a totes les sessions d'assessoria on participen. Perquè ajudar a pensar la programació cultural d'una institució o d'una ciutat hauria de ser una feina, i com a feina ha de ser remunerada. D'aquesta manera, els centenars de joves anglesos que any rere any col·laboren amb la Tate cobren el London Living Wage de 11,95 lliures l'hora.

"La malaltia del papeleiu"

En aquest sentit, a la conferència inaugural Espluga ja ens advertia que no podem separar els hàbits culturals de les condicions materials d'existència de tots i cadascun de nosaltres. A Catalunya, com a tot arreu, els salaris o el preu del lloguer impacten en les nostres decisions culturals i en els nostres consums i rutines. I tampoc s'han d'ignorar els efectes de la visió neoliberal de la cultura que s'ha anat imposant els darrers anys, un model pervers que força els joves a assumir que tota experiència ha de ser vista com un capital i tota activitat com una inversió de futur en ells mateixos, pressionant-los a sentir-se petits empresaris autoresponsabilitzats de la seva pròpia existència.

Durant les jornades seran molts els creadors joves que es queixaran de la feineda que suposa aixecar una producció, es parlarà d'autoexplotació i de burnout, i de la trampa que suposa intentar viure del seu art, perquè això els obliga a produir, produir i produir, generant un espectacle cada any, i sense possibilitat de gaudir d'aquest procés que dèiem, és a dir, sense poder gaudir del fet d'equivocar-se i aprendre de l'error.

A l'Interacció23 també hi ha hagut dues sessions d'exposicions de projectes i casos d'èxit impulsats per joves, i una de les demandes generalitzades serà la de reduir la quantitat de paperassa que cal fer per aconseguir una subvenció o tirar endavant una producció, fins al punt que algunes entitats, com el col·lectiu de joves asiàticodescents [Catàrsia](#) [16], han decidit deixar la seva activitat en guaret per refer-se de l'estrès que va suposar-los tota la feina de producció i comissariat de les dues edicions del festival [Furiasia](#) [17]. Hi haurà joves que explicaran que allunyar-se de les dinàmiques institucionals els ha anat bé, com els creadors que orbiten al voltant del [Konvent](#) [18], i també programadores, com Raquel Santanera, que compartiran les contradiccions en les quals entren amb alguns dels seus projectes. En el cas dels recitals de l'[Horiginal](#) [19], per exemple, les tres responsables actuals han decidit no presentar-se a subvencions i estalviar-se "La malaltia del papeleiu". Sense aquest tràngol administratiu, les organitzadores d'aquest cicle històric de poesia s'estalvien paperassa i poden dedicar-se plenament al que realment els agrada, que és programar poesia, però sense el suport econòmic de l'administració sempre se senten que estan precaritzant una mica als poetes perquè no els poden pagar en condicions. Col·lectius joves que programen circ, d'altres que programen cineclubs o festivals de música adolescents. Col·lectius propers al món ocupa o d'iniciatives joves pel foment de la lectura, totes elles han tingut espai a l'Interacció23 per poder explicar els seus projectes, així com els seus reptes i plans de futur. Properament dedicarem articles en aquest espai per conèixer les seves iniciatives amb més detall.

El youngwashing, podcast de [Gent de Merda](#) [20] ? Judit Contreras

Aquest Interacció23 l'han aportat els diversos creadors culturals joves i podcasters que han passat pel [Pati Manning](#) [21]. Com en el tancament del vespre inaugural, amb una edició especial del [podcast Gent de Merda](#) [20], on les comunicadores Paula Carreras, Rita Roig i Ofèlia Carbonell han dedicat un programa monogràfic al concepte de *youngwashing*. Perquè de la mateixa manera que a la nostra societat s'imposa el *pinkwashing* (rentada de cara rosa) amb aquelles empreses que llancen campanyes de màrqueting pels volts del 8M, però no apliquen polítiques de gènere durant l'any, o el *greenwashing* (la rentada de cara verd) quan les empreses contaminants volen passar per ecològiques, en el món de les programacions culturals també hi ha molt de *youngwashing*, la idea que les institucions culturals poden passar per a joves amb només una mica de maquillatge.

Les integrants de [l'Última Merda Col·lectiu](#) [22] també han animat les jornades repartint ironia a tort i a dret, tant en la seva assemblea com amb el seu infinit catàleg de mems, que assenyalen algunes de les veritats més incòmodes del sector. A través de diverses dinàmiques participatives, el col·lectiu ha demanat un esforç d'imaginació als tècnics culturals, perquè deixin de programar sempre als mateixos grups, i han recordat l'evidència que s'ha de pagar a tothom per les seves actuacions, ja que "la visibilitat que ens oferiu no ens paga el plat de macarrons". Per aquestes joves creadores, "és preferible un poble amb projecte cultural, però sense equipament que un equipament sense projecte cultural", i també s'han fet ressò de les queixes contra el barcelonacentrisme cultural.

El catàleg de merdes de L'Última Merda: Memehighlights

L'Última Merda Col·lectiu, quatre joves que quan van veure que no comptaven pel sector cultural van decidir passar a l'acció, també han alertat de l'estrès que suposa intentar arribar a totes les convocatòries i subvencions que es publiquen cada mes, una conseqüència més d'aquella autoexplotació que Eudald Espluga diagnosticava en l'inici d'aquest Interacció.

En la seva conferència, Espluga feia una crida a deixar de culpabilitzar-se individualment i centrar-se en la veritable amenaça, el que ell anomena "capitalisme de plataformes", aquestes empreses multinacionals que, de mica en mica, van escolant-se a la societat fins a afectar tots els àmbits de les nostres vides. Perquè empreses com Spotify, Amazon o Uber no només afecten la nostra vida en línia, sinó que impacten en el nostre dia a dia al món real, tant si ens som clients com si no. Perquè, independentment que utilitzis o no Airbnb quan viatgis, l'existència d'aquesta plataforma t'afecta perquè ha alterat el preu dels lloguers a tot arreu. Per això el filòsof recepta que deixem d'assenyalar als joves i ens centrem a organitzar la reacció social contra aquestes amenaces. "Així, en lloc de parlar d'addicció, de narcisisme o de generació selfie, potser tocaria parlar de nacionalitzar

empreses, expropiar llicències de pisos turístics, o regular governamentalment l'ús de les dades", ha reblat.

I com que tot s'acaba, la 19 edició de les Jornades Interacció s'ha tancat amb tots els participants, joves i grans, creadors, tècnics i programadors, compartint espai al voltant d'una paella alacantina, ben salpebrada i dinamitzada per l'artista Marc Sempere. I en aquest ambient de germanor, s'han continuat establint ponts, escoltant reivindicacions i pensant possibles solucions per aconseguir implicar els joves en les programacions culturals del país. I treballar perquè siguin ells mateixos els que se'n responsabilitzin, i perquè els joves puguin crear i expressar-se amb les mateixes condicions que els adults.

Aquesta relatoria escrita està complementada per les [relatories gràfiques de l'Interacció23](#) [23] que va fer, in situ, la il·lustradora [Clara Tanit](#) [24].

*El gràfic està elaborat a partir de dades de l'[Enquesta de participació cultural a Catalunya 2022](#) [25]

Categories: Interacció 2023

Categories: Interacció: jornades

Categories: Activitats Interacció

Tags: governança cultural

Tags: gestió cultural

Tags: pensament cultural

Tags: valor públic de la cultura

- [26]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2023/11/interaccio23-cronica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.diba.cat/cerc/interaccio>

[3] <http://diba.cat/cerc>

[4] <https://www.diba.cat/web/joventut>

[5] <https://www.lasullivan.org/ca/>

[6] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/dadespracticacultjoves.pdf>

[7] <https://interaccio.diba.cat/news/2023/10/EudaldEspluga-conferencia>

[8] <https://www.newyorker.com/>

[9] <https://stalkersartsvives.com/>

[10] <https://www.projectevirals.com/>

[11] <https://www.instagram.com/lapakicardedeu/>

[12] <https://joventut.vilafranca.cat/espai-jove-la-nau/programacio-actual/la-nau-de-cooltura>

[13] <http://www.cccb.org/>

[14] <https://www.tate.org.uk/tate-collective>

[15] <https://www.104.fr/>

[16] <https://www.instagram.com/catarsiabcn/>

[17] <https://www.cccb.org/ca/activitats/fitxa/furiasia-2022/239467>

[18] <https://konventzero.com/>

[19] <https://www.instagram.com/horiginalpoesia/>

[20] <https://www.primaverasound.com/es/radio/shows/gent-de-merda>

[21] <https://www.diba.cat/cerc/pati>

[22] <https://www.instagram.com/ultimamerda/>

[23] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/interaccio23-ClaraTanit>

[24] <https://www.claratanit.com/>

[25] <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Cultura-oci/Enquesta-de-participaci-cultural-a-Catalunya-2022/mp6h-fmx8>

[26] <https://interaccio.diba.cat/node/9284>